

Jaarverslag 2008

WorldGranny

Woord vooraf

Voor u ligt het jaarverslag 2008 van WorldGranny. U treft daarin een overzicht van de vele activiteiten en initiatieven die in 2008 zijn ontplooid. WorldGranny begint de fase van pioniersorganisatie te ontstijgen. Er staat een stevige staf met betrokken en deskundige medewerkers, de naamsbekendheid neemt toe en de doelen waar WorldGranny voor staat worden steeds beter erkend en ondersteund door belangrijke partners zoals de pensioen- en verzekeringswereld, de overheid en organisaties die actief zijn op het gebied van ontwikkelingssamenwerking.

In het verslagjaar is verder gebouwd aan het 'Pension and Development Network'. WorldGranny is de drijvende kracht achter dit netwerk en tijdens het druk bezochte seminar over risicomanagement en micropensioenen is wederom gebleken hoe kansrijk deze benadering is. Voorbeelden uit India laten onomwonden zien hoe belangrijk het is om toegankelijke en betrouwbare spaarsystemen op te zetten, opdat mensen – hoe bescheiden ook – zekerheid kunnen opbouwen en een kleine buffer hebben voor slechte tijden.

WorldGranny heeft het sponsorprogramma verder uitgebreid. We kunnen ouderen ondersteunen in landen zoals Peru en Bolivia. Uiteraard worden de relaties met de projecten in Zambia, Zuid-Afrika, Uganda, Vietnam en Bangladesh voortgezet. Er is in het verslagjaar veel gedaan om Nederlandse zorginstellingen, met name de instellingen die zich richten op het welzijn van ouderen, te interesseren voor dit programma. Het kost meer moeite dan aanvankelijk gedacht om deze verbindingen te maken. De instellingen die meedoen zijn bijzonder enthousiast en Worldgranny zal ook in het komende jaar relaties met Nederlandse

zorginstellingen aanknopen.

Teneinde het werk van WorldGranny luister bij te zetten is in 2008 door een van onze bestuursleden Yvonne Witter een prachtig kinderboekje gemaakt over de liefde tussen grootouders en kleinkinderen. Dit is een mooi voorbeeld van de vele geslaagde acties om Worldgranny onder de aandacht te brengen. Die aandacht is hard nodig! We waren dan ook bijzonder blij met de komst van Miriam Makeba naar Nederland. 5 november zong zij in Tilburg tijdens een uitverkocht concert voor WorldGranny haar beste hits en vestigde met haar wervelende optreden de aandacht op het werk van WorldGranny. Miriam Makeba bleek een perfecte ambassadrice voor onze zaak. Met ongeloof en verdriet vernamen wij dat zij kort daarna tijdens een optreden in Italië was overleden.

Op deze plaats past een woord van grote dank aan alle donateurs, vrijwilligers, adviseurs en bevriende organisaties die zich hebben ingezet voor WorldGranny. Zonder hen kunnen we ons werk niet doen! Met trots wil ik op deze plaats het team bedanken voor het vele werk, de inspirerende ontmoetingen en niet aflatende energie en betrokkenheid om van WorldGranny een succes te maken.

Pauline Meurs

Voorzitter bestuur WorldGranny

Inhoudsopgave

Introductie	3		
Missie en Visie	5		
Doelstellingen	6		
Samenwerking	7		
HelpAge			
IFKO			
Cordaid			
Programma's	8		
WorldGranny Community Program			
Sponsor a Granny,			
Support the Community			
Pension and Development Network			
Verslag Projecten	11		
Inkomen en Pensioen	12		
Ethiopië	13		
Tanzania	15		
Vietnam	16		
Zorg, Familie en Welzijn	17		
Zambia	18		
Zuid-Afrika	19		
Uganda	21		
Sudan	22		
Laos	23		
Sri Lanka I	24		
Sri Lanka II	25		
Peru	26		
Rechten/Social Protection	28		
Bolivia	29		
Jamaica	31		
Bangladesh	32		
Nepal	33		
Malawi	33		
Building the case for social pensions in the Developing World	34		
		Bewustwording	38
		Seminar Risico Management en	
		Micro Pensioenen	
		WorldGranny Festival Theater	
		Tilburg	
		Age Demands Action 2008	
		Prentenboekje Wereldopa's en	
		oma's	
		SuperGrannies Spel	
		Fondswerving	42
		Droomreis Taco en Brenda	
		Curry Contest	
		Kiss4Granny	
		Haringproeverij	
		Heart for Granny	
		Vastenactie	
		Birma actie	
		WorldGranny in de media	44
		Organisatie	45
		Raad van Bestuur	
		Raad van Advies	
		Staf	
		Medewerkers	
		Annex	47
		Transparantie	

Introductie

De vergrijzing in de wereld neemt toe. Over een halve eeuw is het percentage ouderen verdubbeld, zeker in ontwikkelingslanden. Modernisering betekent vooruitgang, dus een hogere levensverwachting. Maar het heeft ook verstrekkende negatieve gevolgen voor de sociale infrastructuur in ontwikkelingslanden. Urbanisatie, migratie en in het bijzonder de HIV/AIDS-epidemie zorgen ervoor dat de traditionele familiestructuren uiteenvallen.

Ouderdom betekent in deze landen - waar oudedagsvoorzieningen nagenoeg ontbreken - vaak armoede. Ouderen blijven steeds vaker achter op het platteland als hun kinderen naar de stad trekken om werk te zoeken. Ook blijven ze vaak met de zorg voor hun zieke kinderen en (verweesde) kleinkinderen zitten. Waar ouderen vroeger traditioneel werden respecteerd en opgevangen door de familie en gemeenschap zijn ze nu, door wegvallende sociale structuren, op zichzelf aangewezen.

Actie en vooruitgang

In het zogeheten Madrid Plan of Action (MIPAA) werd in 2002 het internationale ouderenbeleid voor de komende decennia vastgelegd. De deelnemende landen beloofden maatregelen te nemen om de positie van ouderen te verbeteren op het gebied van ontwikkeling, gezondheid en welzijn.

Het aantal mensen dat in extreme armoede leeft is sterk afgenomen sinds 1990. Dit geldt ook voor het aantal mensen dat honger lijdt; in het bijzonder voor landen waar WorldGranny projecten ondersteunt zoals Vietnam, Ethiopië en Peru. Door armoede en

ongelijkheid te verminderen, is ook de verspreiding van HIV/AIDS, malaria en andere ziektes zeer sterk op zijn retour. WorldGranny helpt samen met andere organisaties aan het terugdringen van deze ziektes, onder meer in Tanzania, Zambia en Uganda.

Wereldwijd wordt er langzaam ook meer aandacht geschonken aan vergrijzing. Het belang van familiebanden en de versterking van familiestructuren wordt steeds duidelijker zichtbaar. Investeren in families leidt meteen tot structurele armoedevermindering, en is daarom een investering in de toekomst.

Micropensioenen

Door de toegang tot pensioensystemen te vergroten, kan extreme armoede op de oude dag voorkomen worden. Het WorldGranny Pension & Development Network, een netwerk van pensioenfondsen, verzekeringsmaatschappijen, banken, NGO's, pensioenadviesorganisaties en het Ministerie van Buitenlandse Zaken, zet zich in voor pensioensystemen in ontwikkelingslanden.

Volgens het Pension & Development Network berust een degelijke oudedagsvoorziening op drie pensioen pijlers. Ten eerste een sociaal pensioen, gefinancierd uit belastinggeld, zoals de Nederlandse AOW. Ten tweede een pensioenregeling als overeenkomst tussen werkgevers en werknemers en tenslotte de eigen (micro)besparingen.

Vooraf voor mensen werkzaam in de informele sector in ontwikkelingslanden is sparen voor hun oude dag in individuele pensioenvoorzieningen van groot belang. Na de microkredieten en microverzekeringen begint men momenteel vooral in Azië serieus na te denken over vormen van micropensioenregelingen. Onder een micropensioen verstaat WorldGranny een tweede of derde pijler pensioen product voor arme mensen. In India zijn een aantal Micro Finance Institutions (MFI's) en NGO's gestart met micropensioensystemen. Er valt nog veel te verbeteren aan het toezicht, beleggingen, risicospreiding, administratie, distributie etc, maar een begin is gemaakt. Het Pension & Development Network levert hieraan een bijdrage door het uitwisselen van kennis en expertise over pensioensystemen.

In 2008 heeft WorldGranny en het Pension & Development Network in samenwerking met de Indiase DHAN Foundation aan een plan gewerkt om voor 25.000 mensen werkzaam in de informele sector binnen vijf jaar een pensioenvoorziening te creëren. Dit zal in 2009 verder vorm krijgen.

Missie en Visie

Missie

WorldGranny streeft naar het duurzaam verbeteren van de kwaliteit van leven van ouderen, hun familie en gemeenschappen wereldwijd.

Visie

De visie van WorldGranny is een wereld waarin alle ouderen met hun familie en gemeenschap een armoedevrij, gezond, veilig en sociaal leven kunnen leiden.

Ontwikkelingen in 2008

2008 is voor WorldGranny een jaar geweest van veel groei, leren en inspelen op opgedane inzichten en het uitbreiden van ons netwerk in Nederland en daarbuiten. Zeker op het gebied van het Pension & Development Netwerk en de embedded fondswerving zijn er belangrijke stappen vooruit gezet.

De samenwerking met diverse ontwikkelingspartners – van het grote HelpAge International tot het kleine lokale PEFO in Uganda – is gegroeid en verdiept waar mogelijk. Ook de samenwerking met diverse Nederlandse belanghebbenden, van pensioenfondsen tot banken, verzekeraars, zorgorganisaties en mede-NGO's, is geïntensiveerd en uitgebreid.

WorldGranny heeft in 2008 haar missie onder verschillende doelgroepen verspreid. Zowel het contact met de ouderenbonden is versterkt alsmede de band met schoolgaande kinderen en hun ouders.

Onder meer door de introductie van het kinderboekje "Wereldopa's en oma's, wij tekenen ervoor". Het seminar over "Risico Management en Micro Pensioenen" heeft het grote aantal belangstellenden en participanten aan het Pension & Development Netwerk de gelegenheid tot verdere discussie en betrokkenheid gegeven.

Met de deelname aan Age Demands Action, heeft WorldGranny samen met de ouderenbonden UniekBO en ANBO, een petitie aangeboden aan de AIDS-ambassadeur Paul Bekkers. Dit gebeurde in het kader van 1 oktober, de Internationale Dag van de Ouderen.

Met de Curry Contest in Breda en het concert van jazzdiva Miriam Makeba in Tilburg begin november, heeft WorldGranny een breed publiek aangesproken en hen bekender gemaakt met het werk en de missie van WorldGranny.

Doelstellingen

- In Nederland bewustwording creëren en vergroten over de situatie van ouderen in ontwikkelingslanden, in het bijzonder die van oudere vrouwen.
- In Nederland begrip en draagvlak creëren en versterken voor ontwikkelingsprojecten gericht op ouderen.
- Het vergroten van naamsbekendheid en activiteiten van WorldGranny in Nederland.
- Het werven van fondsen in Nederland: bijdragen van particulieren, fondsen, bedrijfsleven, vooral via het 'Sponsor a Granny, Support the Community' programma.
- In Nederland bijdragen aan de professionele discussie rond ouderen in ontwikkelingslanden, social protection, structurele bestrijding van (extreme) armoede en verwante onderwerpen.
- Het bijdragen aan het geven van een structurele plaats aan ouderen in ontwikkelingsdiscours, in het bijzonder oudere vrouwen.
- Het ondersteunen van ontwikkelingsprogramma's gericht op het versterken van de positie van ouderen in ontwikkelingslanden. De drie overkoepelende thema's zijn: Inkomen & Pensioen, Zorg, Familie & Welzijn, en Rechten/Social Protection.
- Het bijdragen aan het versterken en uitbreiden van een internationaal netwerk van organisaties die zich inzetten voor ouderen, in het bijzonder oudere vrouwen in ontwikkelingslanden (HelpAge International).

Samenwerking

HelpAge international

WorldGranny is partner van HelpAge International, een internationaal netwerk van 70 organisaties. Deze organisaties werken in ruim 50 landen wereldwijd en worden ondersteund door meer dan 700 grassroots organisaties. Zij werken samen om de leefsituatie van ouderen te verbeteren. HelpAge International zet zich al meer dan twee decennia in op het gebied van vergrijzing en ontwikkeling.

IFKO

Het Internationaal Fonds voor Kwetsbare Ouderen (IFKO) is opgericht in 2006, door de pensioenfondsen PGGM en ABP, naar aanleiding van de tsunami in december 2004. IFKO beheerde bij de start in totaal een bedrag van ruim 1,5 miljoen euro. Er is een strategisch samenwerkingsverband met WorldGranny aangegaan, in eerste instantie voor 5 jaar.

WorldGranny voert het secretariaat voor het IFKO en beheert de projecten. Naast ondersteuning van door natuurrampen getroffen ouderen is het IFKO zich in 2007 en 2008 steeds meer gaan richten op de weerbaarheid en sociale zekerheid van ouderen in de vorm van ondersteuning van een lobby voor universele sociale

pensioenen in Afrika, Zuid-Amerika en Azië. Door op deze wijze samen te werken verwachten IFKO en WorldGranny een substantiële bijdrage te leveren aan het structureel verbeteren van de levenskwaliteit van ouderen.

Cordaid

Cordaid heeft in 2008 geparticipeerd in het Pension & Development

Network door mee te denken over het vormgeven van pilot projecten op het gebied van micropensioenen. Tevens heeft Cordaid een ouderenproject in Bangladesh financieel ondersteund.

Ook heeft Cordaid samen met WorldGranny, ANBO en UniekBO op 5 november de petitie 'Samen in actie voor pensioen wereldwijd' aangeboden aan Paul Bekkers, directeur Directie Sociale en Institutionele Ontwikkeling van het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Dit gebeurde naar aanleiding van de Age Demands Action, een initiatief van HelpAge International.

WorldGranny heeft, in samenwerking met Cordaid, beiden als affiliate van HAI, gelobbyd voor incorporatie van aandacht voor ouderen door mee te denken over het formuleren van een motie over Social Protection. Deze motie is aangenomen in de Tweede Kamer.

Programma's

WorldGranny Community Program

Kader

In 2008 heeft WorldGranny het WorldGranny Community Program (WCP), dat in 2007 van start ging, verder uitgebreid. Het Community Program koppelt zorginstellingen in Nederland aan projecten voor ouderen in ontwikkelingslanden. De zorginstelling sponsort het project. In ruil daarvoor worden bewoners en personeel geïnformeerd over de voortgang van het project en de leefsituatie van ouderen in het gekozen project. Hierdoor ontstaat betrokkenheid bij het gekozen project en wordt de bewustwording van de leefsituatie van ouderen in ontwikkelingslanden vergroot.

Programma

Naast de meerjarige samenwerkingsovereenkomsten met de zorginstellingen Brentano en Quarijn zijn er in 2008 contacten ontstaan met de Stroom Opmaat Groep en Argos Zorg Groep. Samen met deze instellingen is de basis gelegd voor het opzetten van een project op de Nederlandse Antillen. In 2009 zal dit project verder worden uitgewerkt.

Het tropische Afrikaanse regenwoud vormde het decor van de Afrikadag die vrijdag 11 juli werd georganiseerd in woonzorgcomplex de Schermerij, onderdeel van Quarijn, in Leersum. Lokale ondernemers en vrijwilligers stelden hun goederen beschikbaar voor de markt, variërend van speelgoed tot vers fruit. Bij Brentano in Amstelveen werd een Afrikaweek

georganiseerd, met o.a. een Afrikaanse markt, modeshow, trommelworkshop en barbeque.

De Afrikaweek in Brentano, modeshow

Sponsor a Granny, Support the Community

Kader

Het SGSC programma verbindt directe projectondersteuning, gericht op armoedebestrijding en versterking van de positie van ouderen en hun families, aan een bredere bewustwording en beleidsdialoog over vergrijzing en de positie van ouderen in ontwikkelingslanden. Zo zijn de activiteiten van CASPAM, de WorldGranny partner in Peru, in het afgelopen jaar verschoven van individuele ondersteuning naar een lobby voor sociale pensioenen.

Er werd een conferentie georganiseerd waaraan zo'n 800 ouderen deelnamen.

Lokale organisaties voerden overleg met de ouderen zelf en bepalen zo de aard van de ondersteuning. Vaak gaat het om ouderenorganisaties die werken met zowel professioneel personeel als met vrijwilligers. In de meeste projecten werkt WorldGranny samen met – of via HelpAge International.

Programma

WorldGranny koppelt via het SGSC programma 11 sponsoren in Nederland aan één Granny contactpersoon in een van de projectlanden. De contactpersonen/Grannies fungeren zo als het gezicht van de ouderen en de gemeenschap waartoe zij behoren. Iedere sponsor draagt een bedrag van € 20,- per maand bij. Alle gelden die binnenkomen via dit sponsorprogramma worden volledig besteed in het land van keuze van de individuele sponsor.

Pension and Development Network

Kader

WorldGranny is in 2006 mede-oprichter geweest van het Pension & Development Network. In dit netwerk komen deskundigen, verzekeraars, banken, NGO's, pensioenfondsen en adviseurs samen die interesse hebben om micropensioenen te ontwikkelen.

Het doel van het P&D Network is om partijen in Nederland en in ontwikkelingslanden met elkaar in contact te brengen om zodoende kennis en expertise uit te wisselen met betrekking tot het opzetten en het verder ontwikkelen van pensioeninitiatieven in ontwikkelingslanden. Door het opzetten van pensioenvoorzieningen zal de positie van ouderen en hun familie in ontwikkelingslanden structureel verbeteren. Een pensioenstelsel is een adequaat antwoord op de vergrijzingsproblematiek en het demografische transitievraagstuk voor veel ontwikkelings-

landen.

Het P&D Network kent drie belangrijke taken:

1. Uitwisseling van kennis en informatie over het onderwerp binnen Nederland, tussen Nederland en ontwikkelingslanden en binnen ontwikkelingslanden. Dit gebeurt door middel van een website, nieuwsbrieven, expertmeetings, conferenties en veldbezoeken over (micro) pensioensystemen en gerelateerde onderwerpen.
2. Identificatie van behoeftes vanuit ontwikkelingslanden of vraag om expertise bij projecten, fondsen of plannen gericht op het thema pensioen en ontwikkeling. Het P&D Network zet in eerste instantie zelf geen projecten op, maar brengt mensen en organisaties (uit Nederland en ontwikkelingslanden) bij elkaar om ondersteuning te kunnen geven aan het opzetten en verder ontwikkelen van pensioen systemen (de 'makelaarsfunctie').
3. Het geven van trainingen aan organisaties in ontwikkelingslanden op het gebied van 'Financial literacy' en (het belang van) micropensioenen.

Ontwikkelingen

Na de conferentie 'Cash & Care' eind 2007, over Inkomen en Zorg voor Ouderen in Ontwikkelingslanden, kreeg het P&D Network in 2008 steeds meer vorm en inhoud.

In aanloop naar de conferentie 'Cash & Care' werd door Ramesh Arunachalam van MCG (Microfinance Consulting Group) onderzoek

gedaan naar micropensioen initiatieven in India. Naar aanleiding van dit onderzoek organiseerde MCG op 7 mei 2008 een conferentie over micropensioenen in India. WorldGranny is er heen gegaan met een vijftal netwerk partners in haar kielzog: Syntus Achmea, SPF Beheer, FMO, Cardano en De Nederlandse Bank.

Eén van de organisaties waarmee tijdens de conferentie contact werd gelegd was de DHAN Foundation, een NGO die zich inzet voor armoedebestrijding in Tamil Nadu India. DHAN Foundation zet zich in voor 600.000 arme families in India door middel van verschillende programma's, waaronder het Kalanjiam Community Banking Programme. Dit programma brengt vooral vrouwen, werkzaam in de informele sector samen in groepen (Kalanjiams), clusters en federaties. Hierin worden financiële diensten zoals krediet-, verzekerings- en spaarproducten aangeboden. Meer dan 450.000 mensen hebben inmiddels een levensverzekering, ziektekostenverzekering of gewasverzekering afgesloten bij de DHAN Foundation. Doordat mensen van 60 jaar en ouderen niet meer deel kunnen nemen aan de levensverzekering, rees de vraag naar een pensioenverzekering.

In september 2008 brachten twee deelnemers van het P&D Network een bezoek aan DHAN Foundation. Dit om de behoeften en mogelijkheden te inventariseren voor het opzetten van een micropensioenproduct. Op basis van de gegevens die tijdens deze missie zijn verzameld is er een model ontwikkeld. Ook uit andere delen van de wereld, zoals in

Programma manager J. van Middendorp heeft in mei 2008 samen met zes deelnemers van het Pension & Development Network een bezoek gebracht aan het Micro Pension Conference in Chennai, India.

Nepal, de Filippijnen, El Salvador en Guatemala, is serieuze interesse getoond voor assistentie bij het opzetten van een pensioensysteem voor ouderen.

Eind 2008 bestaat het netwerk uit meer dan vijftien actieve en geïnteresseerde organisaties uit de private en non-profit sector in Nederland en bestaat er een hechte samenwerking met de DHAN Foundation waarvoor een eerste aanzet voor een micropensioenmodel is ontwikkeld.

In 2009 zal DHAN Foundation een haalbaarheidsonderzoek doen waarna het model gespecificeerd en verder ontwikkeld zal worden. Het doel is om in een pilot van 5 jaar tijd een pensioenproduct aan te bieden aan 25.000 mensen die werkzaam zijn in de informele sector in India.

Verslag Projecten

De overkoepelende thema's die WorldGranny in 2008 hanteert zijn:

- Inkomen en Pensioenen
- Zorg, Familie & Welzijn
- Rechten/Social Protection

De thema's van de projecten van WorldGranny worden op basis van het hoofdthema en besteding toegekend. Veel projecten vallen echter onder meerdere thema's. In de verslaglegging van de projecten worden de overlappende thema's verder gespecificeerd.

Inkomen en Pensioenen

Veel ouderen hebben nooit kunnen sparen voor hun oude dag. Ze blijven hun hele leven werken of zijn afhankelijk van hun kinderen, relaties of familieleden. Veel microkredietinstellingen geven ouderen geen lening om een bedrijfje of winkeltje op te zetten om zo een eigen inkomen te vergaren.

WorldGranny vindt dat ouderen een eigen, regelmatig inkomen moeten kunnen vergaren. Regelmatige inkomsten verminderen kwetsbaarheid, deprivatie en marginalisatie van ouderen.

Partnerorganisaties waar WorldGranny mee samenwerkt geven trainingen over het beheer van budgetten en het uitvoeren van inkomensgenererende activiteiten. In Vietnam krijgen ouderengroepen en deelnemers een vorm van inkomensondersteuning, bijvoorbeeld voor het opzetten van inkomensgenererende activiteiten of voor de aanschaf van dieren waarmee tevens een inkomen kan worden verkregen. Dit vergroot de eigenwaarde, zelfbeschikking en verantwoordelijkheid van de ouderen.

Ethiopië

Start project: januari 2008

Achtergrond

Ethiopië is een van de armste landen ter wereld. Door de relatieve militaire stabiliteit en verbeterde gezondheidszorg wordt de bevolking steeds ouder. Alleen ouderen die voor de regering hebben gewerkt hebben recht op een pensioen. De regering heeft een sociaal vangnet opgezet, maar dit programma is voornamelijk bestemd voor mensen die kunnen werken. De overheid heeft tevens een zorgstelsel opgezet, maar de bureaucratische rompslomp en kosten zorgen ervoor dat ouderen hier in veel gevallen geen aanspraak op kunnen maken.

Lokale partnerorganisaties

WorldGranny ondersteunt sinds 2008 het Ethiopian Elderly Care project van Voluntas Dei Institute. Deze lokale partnerorganisatie vangt ouderen op die op straat leefden. Het doel van de organisatie is een bijdrage te leveren aan het verbeteren van de leefsituatie van ouderen. Dit gebeurt bijvoorbeeld door het geven van geld waarmee ouderen basisbehoeften kunnen kopen zoals huisvesting, brandstof, water en eten. Het project wordt gemonitord en geëvalueerd door HelpAge International; zij hebben een kantoor in Ethiopië.

Activiteiten

Voluntas Dei Institute geeft ouderen psychosociale steun en biedt hen een veilige, schone omgeving waarin ze in contact kunnen komen met anderen en vriendschappen kunnen

sluiten. Daarnaast worden ouderen ondersteund in het aanvragen van identiteitskaarten bij de lokale overheid. Hiermee kan men aanspraak maken op medische hulp van de overheid. Ouderen krijgen in het project maandelijks een cash transfer. Hiervan kunnen ze vaste kosten, huishuur en een tweede maaltijd per dag betalen. 100 ouderen profiteren direct, 150 personen die afhankelijk zijn van de ouderen profiteren indirect.

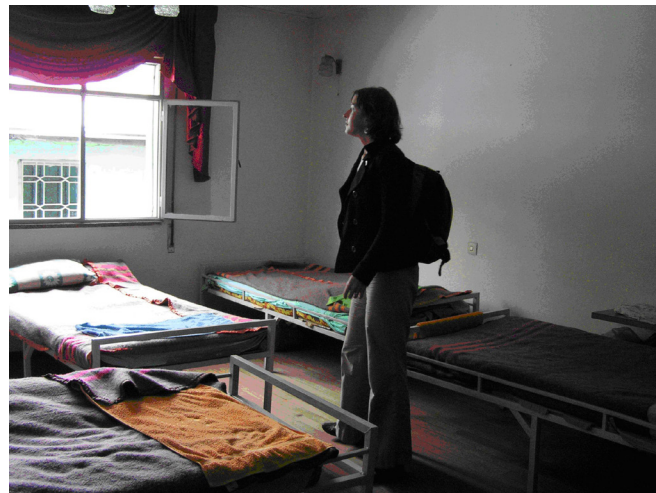
De lunch in het St. Michaels House

Belangrijkste ontwikkelingen

- In het St. Michaels House van Voluntas Dei Institute worden 100 dakloze ouderen opgevangen. De ouderen kunnen hier elke dag gebruik maken van douches, wasbakken om kleren te wassen en verschillende ruimtes in het huis om elkaar te ontmoeten. Ook krijgen zij een financiële toelage (cash transfer).
- Ongeveer 15 oudere vrouwen werken er aan het spinnen van wol en het weven van doeken.
- Meer dan 25 ouderen van het project hoeven niet meer op straat te overnachten maar hebben een bed toegewezen gekregen in Ann's shelter, onderdeel van het WorldGranny project.
- De ouderen hebben toegang tot medische zorg. Er is wekelijks een dokter aanwezig en dagelijks een zuster.
- Er worden elke week trainingen en voorlichting gegeven over gezondheid, hygiëne, drankgebruik etc.

Projectondersteuning

€ 13.200

Het project is in 2008 door WorldGranny programma manager J. van Middendorp bezocht.

Tanzania

Start project: 1 maart 2006

Achtergrond

In Tanzania hebben de gevolgen van HIV/AIDS en armoede de levenssituatie en de kwaliteit van leven aangetast. Bovendien worden oudere vrouwen vaak slachtoffer van bijzonder discriminerende erfrecht praktijken. In de omgeving van Morogoro hebben vrouwen traditioneel het erfrecht op grond. Het gebeurt echter vaak dat vrouwen onder druk worden gezet om hun land op te geven. Dit resulteert meestal in toenemende armoede, isolatie en marginalisatie van de vrouw in kwestie.

Lokale partnerorganisatie

WorldGranny ondersteunt in Tanzania de projecten van de lokale organisatie MORETEA (Morogoro Retired Teachers Association), partner van HelpAge International. MORETEA bestaat uit een groep gepensioneerde en bijzonder gemotiveerde docenten die zich voor het merendeel vrijwillig inzetten. MORETEA's doel is om de levensomstandigheden van ouderen in Morogoro structureel te verbeteren door inkomensgenererende activiteiten voor ouderen op te zetten en in advies- en informatiecentra workshops en trainingen te geven.

Activiteiten

Het project zorgt voor veel inkomstengenererende mogelijkheden voor ouderen en hun families. Door de verkoop van geiten, kippen, eieren en mest hebben de families geld om in hun basisbehoeften te voorzien. Zo kunnen ze

voedsel, kleding, muskietennetten en materialen voor de school van hun kleinkinderen aanschaffen. HIV/AIDS en malaria trainingen die zijn gegeven in het eerste jaar hebben grote invloed op het leven van ouderen en hun families.

Bezoek WorldGranny aan MORETEA

Belangrijkste ontwikkelingen

- In totaal zijn er 103 kippen aangeschaft en gedistribueerd. Gemiddeld ontvangen ouderen nu minstens twee eieren per dag die ze verkopen of consumeren.
- Er is een geitenhok op Kingolwira Ward gebouwd, en een kippenhok op Kiwanja Chandege Ward. Dit betekent dat er in totaal 101 geitenhokken en 51 kippenhokken zijn gebouwd.
- In totaal zijn er 97 geiten aangeschaft en gedistribueerd naar gezinnen met ouderen en kleinkinderen.

Projectondersteuning

€ 5.000

Vietnam

Start project: 1 oktober 2007

Achtergrond

In Vietnam zijn armoede, gebrekkige gezondheid en onvoldoende toegang tot zorg de kernproblemen voor ouderen en in het bijzonder etnische minderheden. Er zijn specifieke gezondheidsproblemen in de provincie Thai Nguyen, onder andere HIV/AIDS. In dit ruige berggebied komen mobiele klinieken slechts een of twee keer per jaar bij deze gemeenschappen langs. Uit een enquête van Vietnam Women's Union (VWU) bleek dat slechts twee procent van de vrouwen inkomensondersteuning ontvangt en maar ongeveer een kwart van deze vrouwen een zorgverzekering heeft. De meeste ouderen ontvangen geen pensioen.

Partnerorganisatie

Het project in Vietnam wordt uitgevoerd door HelpAge International en de Vietnam Women's Union (VWU). De VWU is een grote organisatie met ruim 28.000 medewerkers verspreid over heel Vietnam. De VWU heeft expertise op onder andere het gebied van inkomen, microkrediet, gezondheid en HIV/AIDS bestrijding.

Activiteiten

Dit project richt zich op 103 Intergenerationele Self Help Club leden (ISHC) en hun 309 familieleden. Het project richt zich met name op drie specifieke doelgroepen. Ouderen, etnische minderheden en vrouwen in 4 gemeentes en 3 districten. De activiteiten bestaan uit het verbeteren en toegankelijker maken van gezondheidszorg voor ouderen en

het mogelijk maken om ziektekostenverzekeringen af te sluiten, inkomensgenererende activiteiten op te zetten en de toegang tot krediet te verbeteren.

Belangrijkste ontwikkelingen

- 300 representanten van de ISHC's en 30 stafmedewerkers van VWU hebben in het eerste halfjaar een training gekregen over inkomensgenererende activiteiten en financieel beheer.
- 135 groepen die zich bezig houden met IGA's (Income Generating Activities) zijn in het eerste halfjaar geïnstalleerd.
- Ruim 50% van de ISHC deelnemers heeft een vorm van inkomstenondersteuning ontvangen (koeien, geld voor opzetten viskwekerij etc). 2,335 leden, waarvan 78% vrouw, kregen daarbij nog een inkomenstraining.

Projectondersteuning

€ 5.280

Zorg, Familie & Welzijn

Door de gevolgen van HIV/AIDS en gebrek aan sociale en medische voorzieningen worden ouderen in ontwikkelingslanden steeds meer geïsoleerd van hun omgeving.

Zij krijgen weinig aandacht, terwijl juist zij vaak niet alleen de zorg voor zichzelf hebben, maar ook de zorg voor hun (klein)kinderen op zich nemen. Zij zijn hierdoor een kwetsbare groep in de samenleving, en hebben moeite om hun leefsituatie, en die van hun (klein)kinderen, te verbeteren.

WorldGranny werkt samen met lokale partnerorganisaties om praktische oplossingen

te vinden voor de problemen van deze ouderen. Deze projecten stimuleren de ouderen weer actief deel te nemen aan de samenleving en zorgen ervoor dat ouderen zichzelf en hun familie beter kunnen verzorgen op het gebied van voeding, gezondheid en scholing. Door ouderen met elkaar in contact te brengen ontstaat er ook een stukje (h)erkenning voor hun problemen, dit helpt het saamhorigheidsgevoel te vergroten.

Zambia

Start project: 1 maart 2005

Achtergrond

In Zambia armoede is een groot probleem, Het land is een van de zwaarst door HIV/AIDS getroffen landen. De economie van het land kent bovendien de laagste groei van heel zuidelijk Afrika. Hoewel er geen specifiek beleid bestaat op het gebied van vergrijzing, worden er wel maatregelen getroffen die rekening houden met de specifieke moeilijkheden van oudere mensen. WorldGranny is het SGSC programma in Zambia gestart ter ondersteuning van oudere weduwen en hun families.

Lokale partnerorganisatie

WorldGranny werkt sinds 2005 samen met Family Health Trust (FHT). FHT zet zich in voor de bestrijding van HIV/AIDS. Het doel van de organisatie is het leveren van voorlichting over HIV/AIDS en de controle op verdere verspreiding van het virus.

Activiteiten

WorldGranny steunt een aantal Ouderen Groepen in de gemeenschappen van het stedelijke Kalikiliki en ruraal Kang'omba. De Kang'omba Widow Support Group komt bij elkaar om voorlichting over HIV/AIDS vorm te geven, huisbezoeken aan Grannies af te leggen en om te overleggen over de voedselverdeling. De vrouwen van de Kalikiliki Widow Support Group worden naast het organiseren van inkomsten genererende activiteiten gesteund in de zorg voor hun kleinkinderen. Eens per week

komt de groep bijeen en delen ze informatie over verantwoordelijkheden, rechten, plichten, voorzieningen en voorlichting. Ook worden er dekens, medische ondersteuning en cash transfers verstrekt. Met het contante geld worden bijvoorbeeld de kosten van medicijnen en schooluniformen gedragen.

Belangrijkste ontwikkelingen

Met behulp van de financiering van WorldGranny is het in Kang'omba gelukt om een baksteenmachine te kopen. Hierdoor is de gemeenschap onafhankelijker geworden en kunnen de ouderen zelf in hun huisvesting voorzien. In Kalikiliki hebben de inkomstgenererende activiteiten geresulteerd in de opzet van een winkel en hebben de ouderen een bankrekening kunnen openen.

Projectondersteuning
€ 32.869

Kang'omba Widow Support Group

Zuid-Afrika

Start project: 1 maart 2006

Achtergrond

Hoewel er politiek gezien veel is veranderd in Zuid-Afrika, blijven de tegenstellingen tussen arm en rijk enorm. Dit wordt verergerd door de magere sociale voorzieningen en de beperkte voorzieningen op het gebied van gezondheidszorg. Er is sprake van grote werkloosheid en lage inkomens. In toenemende mate zijn ouderen degenen die de (klein)kinderen opvoeden wanneer de ouders ziek worden of sterven aan de gevolgen van HIV/AIDS. Vaak zorgen grootouders, c.q. grootmoeders, voor meerdere kinderen. Vrouwen in Zuid-Afrika hebben recht op een pensioen wanneer zij boven de 60 zijn; vaak is dit de enige bron van inkomsten voor het hele gezin.

Partnerorganisatie

De partnerorganisatie in Zuid-Afrika is Ikamva Labantu. De organisatie is een overkoepelende NGO die werkt met lokale gemeenschappen; kinderen, jeugd, volwassenen, families, oudsten en de gehandicapten. Deze projecten en programma's zijn onderling verbonden om zo effectief en efficiënt mogelijk aan de behoeften te kunnen voldoen. Via het SGSC programma ondersteunt WorldGranny het 'Integrated Seniors Programme'. Via "senior clubs", groepen ouderen die in buurthuizen bijeenkomen, assisteert Ikamva Labantu ouderen in moeilijke levensomstandigheden.

Aan het werk in de organische tuin

Activiteiten

Met steun van WorldGranny worden er door Ikamva Labantu senioren groepen opgericht waarvoor speciale activiteiten worden georganiseerd. Momenteel zijn er 17 buurtcentra in en rond Cape Town.

De impact van het opzetten van de multifunctionele centra op de gemeenschap is groot. Naast het verstrekken van maaltijden worden activiteiten ondernomen om capaciteitsbouw, onderwijs en steun aan ouderen te verlenen. De dagelijkse activiteiten bestaan onder andere uit trainingen voor inkomensgenererende activiteiten, het assisteren in toegang van ouderen tot sociale diensten, het verbeteren van voeding en gezondheid en het ontlasten van ouderen door uitstapjes, dagopvang van kleinkinderen en fysiotherapie.

Bingo avond in een van de senior clubs

Belangrijkste ontwikkelingen

- Verbetering van de gebouwen waarin de senior clubs gevestigd zijn. Een van de locaties, eerst een container, is door een bijdrage van Omroep Max omgebouwd tot een functioneel stenen gebouw.
- Er is een partnerschap opgezet met het ziekenhuis in Khayelitsha township: hierdoor hebben ouderen betere toegang tot gezondheidszorg en medicatie.
- Elf organische tuinen zijn aangelegd die de ouderen van gezonde voeding kunnen voorzien.
- Aan stafleden is een capaciteitstraining gegeven om hun vaardigheden uit te breiden en te verbeteren.

Projectondersteuning

€ 24.132

Uganda

Start project: 2007

Achtergrond

In Uganda heeft de HIV/AIDS epidemie, gecombineerd met de magere sociale voorzieningen in het land, de sociale structuren veranderd. Dit heeft vooral gevolgen voor de ouderen, met name voor oudere vrouwen. Zij hebben een toegenomen verantwoordelijkheid voor kleinkinderen en moeten vaak ook zorgen voor hun zieke (klein)kinderen. De armoede neemt toe door onder andere het wegvallen van sociale vangnetten en het ontbreken van voorzieningen als medische zorg en pensioen.

Lokale partnerorganisaties

WorldGranny ondersteunt in Uganda de projecten van de lokale organisatie PEFO (Phoebe Education Fund for AIDS Orphans). Deze organisatie streeft naar een samenleving waarin weeskinderen en andere arme, kwetsbare kinderen zelfredzaamheid en zelfrespect kunnen realiseren. Om dit te bewerkstelligen op een duurzame manier, worden de (groot)ouders economisch en sociaal gesteund.

Activiteiten

Binnen het project wordt onder andere een varkenshouderij gerealiseerd voor en door de Tusoboola Grannies, waardoor zij kunnen voorzien in hun eigen inkomen. Daarnaast wordt er gezondheidsvoorlichting en voorlichting over gezond en gebalanceerd eten gegeven. Door groepen met ouderen (grootouders) te vormen, momenteel 6 groepen, bespreken ouderen hun dagelijkse problemen (zorg voor zieke

kinderen, scholing van kleinkinderen etc.). Ze komen wekelijks samen; hetgeen een saamhorigheidsgevoel geeft.

Dansende Grannies van de Tsuboola groep

Belangrijkste ontwikkelingen

- De vrouwen kregen training in landbouwtechnieken en varkenshouden.
- 50 zeer zwakke ouderen krijgen voedsel zoals suiker, zeep en medicijnen, evenals persoonlijke aandacht om hun problemen in kaart te brengen.
- Toegenomen netwerkactiviteiten zoals met de URAA (Uganda Reach the Aged Association) en de adviserende rol van PEFO heeft ertoe geleid dat ze de lokale overheid adviseren over hoe men deze onderwerpen beter op de kaart kan zetten.

Projectondersteuning

€ 14.000

Sudan

Start project: september 2008

Achtergrond

In Zuid-Soedan is recentelijk een 21-jarige burgeroorlog beëindigd. Deze oorlog heeft het leven gekost aan bijna 2 miljoen mensen en zorgde voor een gedwongen vlucht van meer dan 4 miljoen mensen. Momenteel keren veel vluchtelingen terug. Ouderen zijn vaak een kwetsbare groep in deze situaties; zonder goede huisvesting en basisbehoeften zoals muskietennetten en kookgerei lopen zij grote kans om ziek te worden. Daarnaast zorgen ouderen – vooral ouderen vrouwen – vaak voor kleinkinderen, weeskinderen door HIV/AIDS en oorlog. Een terugkerend probleem blijkt adequate huisvesting te zijn. Zeker in de regentijd betekent dit een groot risico op longontsteking voor ouderen.

Partnerorganisatie

HelpAge International werkt sinds 1984 in Soedan en is actief op het gebied van lobbying over de positie van ouderen in conflictgebieden. In 1998/1999 startte HelpAge International een programma voor kwetsbare ouderen in Juba, in het zuiden van Soedan. In de afgelopen jaren heeft HelpAge haar aandachtsgebieden verschoven naar gemeenschappen buiten Juba en heeft daardoor zeer geïsoleerd levende ouderen kunnen bereiken die vaak al 20 jaar in marginale omstandigheden wonen.

Activiteiten

Dit programma richtte zich op toegang tot gezondheidszorg, onderkomen, water en sanitaire

voorzieningen, betere voedselzekerheid, het verstrekken van dagelijkse huishoudelijke benodigdheden en meer aandacht voor ouderen. De voornaamste activiteit is het bouwen van permanente huisvesting voor 50 tot 100 zeer kwetsbare ouderen die terugkeren naar hun dorpen. Voor deze ouderen zal een onderkomen gebouwd worden. Tevens worden er trainingen gegeven in hygiëne en sanitatie.

Belangrijkste ontwikkelingen

Het project is 1 september 2008 gestart, er zijn nog geen rapportages bekend van belangrijke gebeurtenissen of hoeveel huizen er inmiddels gebouwd zijn.

"Je kunt een seminar organiseren of een jubileumboek uitbrengen. Wij kozen liever voor een project met maatschappelijke betekenis dat past bij de doelstellingen van BPL"
Mans Vulto

Projectondersteuning

Het Bedrijfstakpensioenfonds voor de Landbouw (BPL) bestond in 2008 60 jaar. In het kader van het jubileum heeft het bestuur besloten een donatie te doen aan de stichting WorldGranny. Het fonds zal in Soedan een bijdrage van € 90.000 leveren voor het bouwen van permanente huisvesting voor kwetsbare ouderen.

Laos

Start project: 1 juli 2007

Achtergrond

De leefsituatie van ouderen in Laos is vaak erbarmelijk. Vooral op gebied van gezondheidszorg en inkomen kunnen de ouderen in Laos ondersteuning gebruiken. De grootste problemen binnen de gezondheidszorg zijn het gebrek aan faciliteiten, tekort aan technische know-how en gemotiveerd personeel. Het kan

uren reizen kosten om naar het dichtstbijzijnde ziekenhuis of kliniek te komen; vaak zijn deze gezondheidscentra slecht georganiseerd en slecht uitgerust. Kennis over ziektebeelden die te maken hebben met ouderdom ontbreken nagenoeg.

Lokale partnerorganisatie

WorldGranny werkt samen met de lokale partner Lao Red Cross aan het verbeteren van onder andere de gezondheidssituatie in het noorden van Laos. Het doel van het project is het versterken en het opbouwen van de capaciteit van lokale gezondheidsdiensten. Lao Red Cross verzorgt de gezondheidszorg voor ouderen, zoals het vervaardigen van medische voorlichtingsmaterialen, het aanleggen van nieuwe toiletten en het aanvullen van de in gebruik zijnde medicijnvoorraden.

Activiteiten

De activiteiten bestaan uit het opzetten en trainen van Ouderen Inwoners Groepen (OIG's) en het trainen van medische professionals. Daarnaast worden er huisbezoeken georganiseerd door getrainde vrijwilligers uit de dorpen. Ook wordt het gebruik van individuele medische informatie kaarten, een soort patiëntendossier, gestimuleerd en wordt er geprobeerd de medicijnvoorraden aan te vullen en de kwaliteit te verbeteren. Een andere belangrijke activiteit is het aanleggen van nieuwe 'pour flush' toiletten (eenvoudige 'sta'-wc's die met een emmer worden doorgespoeld).

Belangrijkste ontwikkelingen

- Er is het afgelopen jaar een nulmeting uitgevoerd in 2 dorpen: Bouam Kork en Hath Van
- 21 'Village Health Volunteers' zijn getraind en geïnstalleerd in alle 7 dorpsgemeenschappen. Zij zijn getraind in het faciliteren van basale gezondheidszorg, medicijnen en voorlichting over gezondheid en hygiëne. Hier is tevens voorlichtingsmateriaal over gemaakt.
- In 2 dorpen, Hath Khaen en Hath Kaew, zijn nieuwe roulerende medicijnvoorraden in gebruik genomen.

Projectondersteuning

€ 15.719

Sri Lanka I

Start project: 2006

Achtergrond

Sri Lanka werd jarenlang geteisterd door een burgeroorlog. Het gebied was net wat rustiger geworden toen de tsunami toesloeg en hele families wegvaagde en ontworptte. De noordelijke regio in Sri Lanka is moeilijk bereikbaar omdat het bezet is door de Tamil Tijgers. Veel hulpgoederen in dit gebied zijn extreem duur of bereiken het getroffen gebied niet doordat ze in beslag genomen worden door de Tamil Tijgers. Ook is de bevolking door de opnieuw opblazende burgeroorlog vaak de buffer tussen het leger en de verzetsgroepen.

Lokale partnerorganisatie

Oudere slachtoffers van de tsunami krijgen speciale aandacht van het IFKO. In Noord-Sri Lanka werkt de organisatie Shanthiham aan wederopbouw na deze ramp. Door middel van brede voorlichting aan door de tsunami-beïnvloede gemeenschappen worden de psychosociale effecten van de tsunami (her)kenbaar gemaakt. Shanthiham verzorgt praktische hulp en draagt bij aan het verbeteren van de leefsituatie en verlichting van de zware lasten die de bevolking van Mamunai, Chempiyanpattu en Vatharayan met zich meedragen.

Activiteiten

Er is een specifiek interventieprogramma voor noodsituaties. Bijvoorbeeld na escalatie van geweld, betreffende psychosociale steun voor

vluchtelingen in de tijdelijke opvangcentra en ziekenhuizen. Dit interventieprogramma is specifiek gericht op oudere mensen. Ook zijn er een aantal sociale interventies: algemene en speciale voorlichtingsvergaderingen, het opzetten van medische kampen, groepsactiviteiten en versterking van maatschappelijke organisaties. De nadruk ligt vooral op materiële steun en onderwijsmaterialen voor schoolgaande kinderen en levering van huishoudelijke goederen voor ouderen.

Belangrijkste ontwikkelingen

In 2008 is er begonnen met ondersteuning van ouderen die in tijdelijke onderkomens wonen omdat zij geen huizen meer hebben na de ramp, of niet meer terug kunnen keren. Deze ouderen krijgen praktische ondersteuning (medicijnen, hulpstukken, goederen zoals dekens) alsmede psychosociale ondersteuning.

Projectondersteuning

€ 118.068

Sri Lanka II

Start project: 2008

Lokale partnerorganisatie

De organisatie Sarvodaya ondersteunt ouderen in Hikkaduwa en Gampaha. De overheid in Sri Lanka heeft weinig aandacht voor ouderen. Daarom zijn er twee tehuisen opgezet die zorg bieden aan 30 ouderen in Hikkaduwa en 9 oudere vrouwen in Gampaha.

Activiteiten

In beide tehuisen worden de ouderen voorzien van voedsel, kleding en medische behandeling. Er worden religieuze (boeddhistische) activiteiten aangeboden en religieuze feestdagen gevierd. Twee keer per maand komt er een dokter langs en af en toe wordt er een (religieus) uitstapje georganiseerd om de ouderen wat afleiding te bezorgen.

In maart 2008 is een deel van het IFKO bestuur met de directeur van WorldGranny op missie geweest in Sri Lanka om de bestedingen te monitoren. Zij waren aanwezig bij de opening van het nieuwe tehuis in Gampaha.

Belangrijkste ontwikkelingen

- In Hikkaduwa zijn een 'huismoeder', een 'hulpmoeder' en 3 assistenten aangesteld om voor de ouderen te zorgen.
- Het tehuis is gerenoveerd en aan het bestaande tehuis zijn extra voorzieningen gebouwd zoals toiletten, badkamers en ziekenzalen.
- Alle ouderen hebben een medische check up gekregen om hun conditie in kaart te brengen.
- Met de lokale bevolking is een sterke band ontstaan; hierdoor voelen de ouderen zich gerespecteerd en betrokken bij de maatschappij.
- In Gampaha zijn een 'huismoeder', een 'hulpmoeder' en een assistent aangesteld.
Ook is hier een band met de lokale bevolking ontstaan. Hierdoor voelen de ouderen zich betrokken en geaccepteerd.

Projectondersteuning

€ 29.963

Peru

Start project: 1 maart 2006

Achtergrond

In Villa Maria de Triunfo, een van de districten ten zuiden van de hoofdstad Lima, is het grootste gedeelte van de bevolking arm. Er zijn niet voldoende middelen en aandacht beschikbaar om te voorzien in basisbehoeften als voldoende voedsel en medicijnen. Het grootste gedeelte van de ouderen heeft een slechte gezondheid; dit is van directe invloed op hun zelfredzaamheid.

Lokale partnerorganisatie

Het doel van CASPAM (Centrum van Sociale Ondersteuning voor Ouderen) is het verbeteren van de kwaliteit van leven en het bevorderen van nieuwe actieve, gezonde, productieve en culturele leefstijlen van ouderen in Villa Maria del Triunfo. CASPAM richt zich op ouderen en gezinnen met minderjarige kinderen. Via het SGSC-programma heeft WorldGranny 4 Grannies die regelmatig vertellen over de projecten waar ze aan deelnemen en over hun dagelijkse leven.

Activiteiten

CASPAM organiseert kenniscampagnes en workshops voor en met ouderen over preventie van ziektes, bevordering van de gezondheid en kennis over een gezonde levensstijl. Daarnaast worden er workshops gegeven aan zelfstandige ouderen, waarbij vaardigheden worden doorgegeven over klein ondernemerschap, zoals een winkeltje in fruit. Er worden activiteiten georganiseerd op het gebied van

Ouderen vertegenwoordigers

sport en recreatie. Er is een medicijnenbank opgezet om meer medicijnen beschikbaar te stellen voor ouderen. Ook is er een groep vrijwillige sociaal werkers, die op huisbezoek gaan bij de ouderen in de wijk. Een aantal ouderen heeft ondersteuning gekregen bij reparaties aan hun huis, anderen een bijdrage voor het betalen van medische behandelingen.

Cursus leren lezen en schrijven

Belangrijkste ontwikkelingen in 2008

- In 2008 is een groot forum georganiseerd waar ruim 800 deelnemers van gedachten hebben gewisseld over de mogelijkheden politieke druk uit te oefenen voor een social pension.
In samenwerking met een parlementariër, Isaak Mekler, is een ontwerp-wetsvoorstel ingediend dat naar verwachting in 2009 door het Peruaanse parlement zal worden behandeld.
- Er is veel tijd en energie gestoken in het informeren van oudere Peruanen over hun rechten op het gebied van zorg en inkomen en over de inhoud van een dergelijke pensioenregeling.
- CASPAM is zich bewust van de

groeijende eenzaamheid onder ouderen en organiseert daarom feestelijke bijeenkomsten rondom de jaarwisseling en Pasen. De opkomst op dergelijke bijeenkomsten was ook in 2008 weer bijzonder hoog.

Projectondersteuning:
€ 10.560

Rechten / Social Protection

In het Internationale Actieplan van Madrid 2002 zijn door overheden verbintenissen aangegaan om het aantal mensen in extreme armoede in 2015 te halveren.

Het instellen van een sociaal pensioen, als een van de elementen die geschaard kan worden onder de noemer 'social protection', levert een belangrijke bijdrage voor de empowerment en de capaciteit van ouderen om voor hun rechten op te komen. Tenminste, wanneer zij gepaard gaat met het versterken van ouderenorganisaties. Het instellen van een sociaal- of staatspensioen is een efficiënte manier om (inkomens)armoede van ouderen te verminderen.

Het aantal oudere armen in ontwikkelingslanden stijgt; tweederde ontvangt geen regelmatig inkomen en 100 miljoen mensen leven van minder dan 1 dollar per dag. 20% daarvan is boven de 60.

Regelmatige inkomsten verminderen kwetsbaarheid, deprivatie en marginalisatie van ouderen. Wanneer sociaal-economische maatregelen worden genomen in samenspraak met het versterken van het maatschappelijk middenveld- in geval van WorldGranny ouderenorganisaties- vergaren ouderen en hun dierbaren betere toegang tot diensten en voorzieningen en kunnen deze bovendien gestimuleerd worden.

Aangezien de meeste oudere mensen leven met jongere familieleden en hun middelen met hen delen, hebben sociale pensioenen ook wezenlijke invloed op het welzijn van kinderen, en daardoor de voltooiing van de Millenium-doelstellingen. De pensioenen dragen bij tot een hogere schoolopkomst en betere voeding voor kinderen, en verhogen daarbij de kansen van zeer kwetsbare kinderen.

Bolivia

Start project: 1 januari 2008

Achtergrond

Oudere mensen in Bolivia vormen de snelst-groeiende en armste bevolkingsgroep. Meer dan de helft leeft van minder dan een dollar per dag. Het recht op gezondheidszorg is een belangrijke factor voor de verbetering van de kwaliteit van leven, want de meeste gezondheidsproblemen van ouderen zijn behandelbaar. Een nationaal gezondheidsplan voor ouderen bestaat al sinds 1997, maar slechts 37 procent is hiervoor aangemeld. Er zijn weinig initiatieven om ouderen van hun recht op zorg te verzekeren.

Manuel Tapia, voorlichter en spokesperson

Partnerorganisatie

Fundación Horizontes is een instelling die sinds 1996 met ouderen werkt door hen te wijzen op de wetgeving en de rechten die ze hebben. Tevens proberen ze de invloed van lokale organisaties te versterken. Fundación Horizontes is met HelpAge International een overeenkomst

aangegaan met betrekking tot het programma "De monitoring van ouderen: De burgerlijke maatschappij in actie", die door WorldGranny wordt gefinancierd. Momenteel zijn er in alle hoofdsteden van de districten in Bolivia netwerken opgezet. Ook is er een netwerk opgezet voor ouderen in de Antiplano.

Activiteiten

In dit project monitoren ouderengroepen actief de toegang van ouderen tot voorzieningen en in het bijzonder de ziektekostenverzekering. De ouderengroepen krijgen een training en controleren voorzieningen in de gezondheidszorg. De controle omvat het verzamelen van informatie, systematiseren van gegevens, analyseren, presenteren. Ook worden er andere activiteiten ondernomen zoals het onderwijzen van andere ouderen over hun rechten en op plaatselijk niveau pleiten voor een betere implementatie van de gezondheidszorg. Momenteel zijn er vijf steden waar deze ouderengroepen getraind worden: Tarija, La Paz, Sucre, Potosi en El Alto.

Training ouderen over gezondheidszorg

Belangrijkste gebeurtenissen in 2008

- In Sucre en Tarija hebben de betrokken ouderen, vooral vrouwen, de training voltooid en is men begonnen met de monitoring en lobby bij belangrijke andere spelers.
- In El Alto, La Paz en Potosi is men de training aan het afronden en wordt er bekeken waar momenteel de grootste behoefte aan is en hetgeen de ouderengroepen gaan doen.

Projectondersteuning

€ 13.315

Jamaica

Start project: 2007

Achtergrond

Veel ouderen in Jamaica zijn arm. Deze positie wordt verslechterd door een laag inkomen, gezondheidsproblemen, sociale uitsluiting en isolatie. De overheid van Jamaica heeft, naar aanleiding van de Madrid Conference on Ageing in 2002, een aantal programma's gestart om de levensstandaard onder ouderen te vergroten. Deze programma's bieden onder andere toegang tot medicijnen en cash transfers.

Lokale partnerorganisatie

In dit project, geheel ondersteund door IFKO, worden 3 voorzieningen voor en door ouderen gemonitord en de toegang bevorderd. Dat zijn JADEP (gratis medicijnen); NHF (grote kortingen op medicijnen) en PATH (cash grants - een klein pensioen). De uitvoering van het project is in handen van HAI en 4 lokale basisorganisaties. In totaal zijn 8 wijken of buurten betrokken bij het project. Algemeen doel is het versterken van de positie van ouderen en het verbeteren van hun levenskwaliteit, welzijn en gezondheid.

Activiteiten

Dit bereikt men door ouderen te informeren over de sociale voorzieningen die er voor hen zijn en door de toegang te faciliteren of vergemakkelijken. Bovendien monitoren ouderen de voorzieningen en geven zij aan hoe deze functioneren. Er worden trainingen gegeven aan ouderen die hen leren voorzieningen te monitoren; dit gebeurt in groepsverband binnen

ouderen groepen, die maandelijks bijeenkomen. Ook worden er bijeenkomsten georganiseerd waar burgers en ambtenaren samenkomen en van gedachten kunnen wisselen.

Minister Gallimore in gesprek met een oudere bij de nationale consultatie

Belangrijkste ontwikkelingen

- In totaal zijn er 54 bijeenkomsten geweest met in totaal 611 deelnemers.
- 236 ouderen hebben zich opgegeven/ingeschreven zodat zij aanspraak kunnen maken op een sociale voorziening. Ruim 67 % van hen is vrouw. 43% heeft zich opgegeven voor JADEP; 26% voor NHF; 15 voor senioren buspassen. Onder de jongeren die zijn bereikt zijn er 58 ingeschreven voor PATH (cash grant).
- 141 maal heeft men een sociale voorziening toegekend/uitgekeerd gekregen.

Projectondersteuning
€ 73.043

Bangladesh

Start project: 1 juli 2007

Achtergrond

Bijna de helft van de oudere mensen in Bangladesh behoren tot de arme huishoudens. Vooral oudere vrouwen worden hierdoor getroffen, zij worden gediscrimineerd door hun leeftijd. Bangladesh heeft een sociaal vangnet georganiseerd vanuit de overheid. Dit vangnet is beperkt in de mogelijkheden qua schaal, dekking en daadwerkelijke uitkering: slechts 5 tot 6 miljoen begunstigden op een bevolking van 140 miljoen. Ook zijn er onduidelijkheden over de toekenning en het aanvragen van deze uitkeringen; dit komt doordat veel mensen niet op de hoogte zijn van de beschikbaarheid van deze voorzieningen.

Lokale partnerorganisatie

WorldGranny werkt samen met The Resource Integration Centre (RIC). RIC is een van de weinige organisaties in Bangladesh die zich specifiek op ouderen richt. Het RIC heeft ervaring met onderwerpen als microkredieten, 'good governance', gezondheidszorg, onderwijs en rampenbestrijding met verschillende groepen, onder andere ouderen.

Dit project is onderdeel van een groter project dat uitgevoerd wordt in 6 regio's en is onderdeel van de samenwerking tussen Irish Aid, HAI en RIC. Het totale bereik bedraagt ruim 33.000 arme en kwetsbare ouderen.

Activiteiten

In Bangladesh ondersteunt WorldGranny een project dat ouderen stimuleert om zelf op korte

en langere termijn beter aanspraak te kunnen maken op hun rechten en voorzieningen. Middels ouderengroepen in 410 dorpen worden ouderen getraind in het aanspraak maken op (basis) voorzieningen zoals pensioen, weduwenuitkering en gezondheidszorg. Ook geven zij trainingen om de toegang van ouderen tot microkrediet programma's te versterken.

Motilal Moitra, spokesperson

Belangrijkste ontwikkelingen

- In 2008 zijn er op dorpsniveau 2273 vergaderingen geweest, 873 op districtsniveau en 108 op 'Union' niveau.
- In totaal zijn er 48 trainingen in monitoring gehouden in 16 districten.
- 180 ouderengroepen zijn een micro-spaarprogramma gestart, ten bate van ongeveer 4.800 participanten.
- 18 train-the-trainer cursussen zijn er gegeven aan 396 oudere vrouwen op gebied van leiderschapsbevordering onder oudere vrouwen.
- Daarnaast zijn er 3 kleine conferenties georganiseerd over microkrediet voor ouderen met 100 deelnemers (ouderen, overheidsfunctionarissen en microkredietorganisaties).

Projectondersteuning
€ 58.080

Nepal

Start project: eind 2008

Nepal is één van de weinige landen in Zuid-Azië die een universeel sociaal pensioen aanbiedt. Toch is de hoogte van het pensioen niet toereikend en bereikt het maar een zeer klein gedeelte van de ouderen. De regeling is tot nu toe beperkt, daar slechts 1,1 % van de bevolking 75 jaar is: de minimumleeftijd om in aanmerking te komen voor een pensioen.

HelpAge werkt samen met haar partners om directe technische input te verstrekken om zo een uitbreiding en een verhoging van het huidige sociale pensioensysteem te realiseren.

Ook wordt er gelobbyd voor een verlaging van de minimumleeftijd, zodat 3,8% van de bevolking bereikt kan worden.

Projectondersteuning

€ 8.250

Malawi

Start project: eind 2008

Malawi behoort tot de armste landen ter wereld. Meer dan 60% van de mensen leeft onder de armoedegrens en minder dan de helft van de bevolking beschikt over veilig drinkwater. In 2008 heeft de regering van Malawi vastgelegd dat er een wet komt om een universeel systeem voor sociale pensioenen op te zetten.

HelpAge heeft nauwe banden met de overheid, maatschappelijke organisaties en donoren. Tevens heeft de organisatie in navolging op het initiatief van de regering, besloten haar medewerking te gaan verlenen om de ontwikkeling van het beleid ook daadwerkelijk in gang te zetten. Er zal technische steun en assistentie worden geboden bij het opstellen van het document over sociale pensioenregelingen.

Deze zal aan het kabinet worden voorgelegd om hun goedkeuring te krijgen.

Ook zal er, door middel van een studie, worden geprobeerd duidelijkheid te creëren over de te nemen stappen om de reikwijdte van sociale pensioenen te vergroten, zodat multigenerationele huishoudens hier optimaal van kunnen profiteren.

Projectondersteuning

€ 18.750

Het Pensioenfonds Metaelectro steunt in 2008/2009 de uitbreiding van het social pensions project voor een bedrag van € 60.000.

Building the case for social pensions in the Developing World

Start project: Januari 2007

Naast de reguliere lokale projecten financiert IFKO, in samenwerking met HelpAge International het 'Building the Case for Social Pension in the Developing World' Project. Deze projecten ondersteunen de wereldwijde lobby voor sociale pensioenen (hierna te noemen: SP) in ontwikkelingslanden.

In Jaar 2 zijn de inspanningen naar Azië en Latijns Amerika uitgebreid om aan de vraag naar sociale pensioenen in deze gebieden te beantwoorden. Deze verhoogde interesse komt gedeeltelijk voort uit de resultaten van de inspanningen in Afrika in het eerste jaar. In zowel Latijns-Amerika als Azië is het werk dit jaar bij het opbouwen van regionaal en nationaal belang op een zelfde manier opgestart. In alle gebieden is er op alle niveaus gewerkt om nationale sociale pensioenen op de kaart te zetten; met regionale organisaties, overheden, beleidsbepalers, politici en de burgerlijke maatschappij. Het verzamelen van bewijsmateriaal van het succes van SP was cruciaal. Dit heeft ervoor gezorgd dat er sterke en geloofwaardige beleidsdocumenten beschikbaar zijn die beleidsmakers in deze landen kunnen gebruiken in hun voorstellen voor sociale pensioen systemen.

Afrika

Zambia

In 2008 zijn er sterke relaties opgebouwd tussen de belangrijkste spelers op het gebied van sociale bescherming. Er is technische assistentie verleend aan het Ministerie van Werk en Sociale Zekerheid (MLSS) om een beleidsdocu-

ment voor de introductie van een nationaal pensioensysteem te formuleren. Als resultaat van de technische steun en lobby, met de steun van een zeer belangrijk Ministerie om voorstellen voor implementatie te ontwikkelen, is Zambia nu in een geavanceerd stadium in het overwegen van een nationale sociale pensioen-regeling.

Tanzania

HAI heeft een tweedaagse nationale overleg-workshop over SP georganiseerd. HAI werd verzocht om te assisteren bij een haalbaarheidsstudie dat pleit voor SP en dit heeft geresulteerd in een uitbreiding van het Kwa Wazee project in Kagera gericht op ouderen. Het werk van HAI, gefinancierd door IFKO, heeft ervoor gezorgd dat SP een centraal beleidsinstrument is in de opzet van een nationaal pensioensysteem. HAI wordt door regering en donoren gezien als een belangrijke steun in de uitvoer van haalbaarheidsstudies en de opzet van een pilot en/of nationaal pensioensysteem.

Rwanda

De vereniging van Oudere Personen in Rwanda (FACPAR) is gesteund om met de Parlementaire Commissie van Sociale Zaken en Petitierecht in een workshop te discussieren over de problemen van ouderen in Rwanda. HAI wordt gezien als een centraal en essentieel adviesorgaan en is nauw betrokken bij de ontwikkeling van de strategie.

Kenia

HAI heeft deelgenomen aan het debat en overleg dat tot de ontwikkeling van een nul-strategie heeft geleid. HAI steunde ook het Ministerie bij het verstrekken van materiaal voor public-

iteit. HAI heeft tevens een beter contact met HelpAge Kenia (HAK) verkregen en dit heeft geleid tot een gezamenlijke participatie in het ontwikkelingsproces.

Nyando District Cash Transfer

HelpAge heeft de evaluatie van een cash transfer programma in Nyando gefinancierd. Hieruit kwam naar voren dat ouderen cash transfers gebruiken om in de behoeften van de kinderen te voorzien. Cash transfers hebben ook geleid tot investeringen en werkgelegenheid.

Mozambique

In Mozambique heeft HelpAge Mozambique een workshop gehouden met 28 participanten, waaronder internationale donoren, VN en nationale en internationale NGO's.

Uganda

De lancering van de pilot voor cash transfers is uitgesteld door de regering wegens onvoldoende middelen om het project te handhaven. De belangrijkste focus in 2008 was het bijstaan van de partnerorganisatie URAA in de bepleiting van SP.

Malawi

In 2008 heeft HAI lobby- en technische activiteiten uitgevoerd, inclusief een gedetailleerde haalbaarheidsstudie voor SP. Dit rapport is gepresenteerd aan de nationale sociale beschermings Commissie en vervolgens aan de relevante ministers en de president.

Ghana

Het voorstel om HelpAge Ghana te ondersteunen in het verzamelen van bewijs van bestaande cash transfer programma's is niet

uitgevoerd daar de implementatie nog in een vroeg stadium was en niet voldoende informatie zou opleveren.

Lesotho

Het voorstel om een consultant onderzoek te laten doen naar toegang, gebruik en impact van sociale pensioenen is niet uitgevoerd door gebrek aan een geschikte consultant.

Social Transfer Course – Cape Town

Deelname van vertegenwoordigers van de regering en het maatschappelijk middenveld heeft geleid tot een beter inzicht in de capaciteit van het ministerie om doelen en begunstigden te identificeren. Er is een petitie aangeboden aan de spreker bij het Parlement en samen met een straatprocessie heeft dit landelijke media aandacht gegenereerd. Dit heeft geleid tot voorrang op de politieke agenda.

Overige Lobby Afrika

HAI heeft in 2008 een consultant aangenomen om de inhoud van de SP strategieën van Zambia, Malawi en Kenia te onderzoeken. Geen van de drie landen heeft SP in hun nationale budget geïmplementeerd. Er is in deze landen ook weinig vooruitgang geboekt in de SP voorzieningen genoemd in het MIPAA. HAI zal deze bevindingen gebruiken in haar lobby activiteiten in deze landen.

De implementatie van promotie activiteiten voor 'Older Citizen Monitoring' in Ghana en Tanzania is uitgesteld. Deze activiteiten waren nog in een zeer vroeg stadium en zouden nog geen wezenlijke informatie kunnen verstrekken. In Kenia is om dezelfde reden de begindatum voor het 'Hunger Safety Net' programma uitgesteld.

Deelnemers bij een reeks vergaderingen in Afrika herzien bestaande SP programma's, zij debatteerden bevindingen en deden aanbevelingen. HelpAge, 2008

Azië

Regionale Lobby Azië

HAI organiseerde voor Zuid-Oost Azië een regionaal seminar over sociale pensioenen waar hogere overheidsambtenaren maatschappelijke organisaties samenkwamen vanuit Vietnam, Thailand, Indonesië en Maleisië. Dit heeft in Thailand geresulteerd in een voorbereiding voor een beleidsdocument voor SP. In Indonesië zijn armoedegegevens verzameld, geanalyseerd en geëvalueerd zodat aantoonbaar bewijs is voor de behoefte aan SP. In Maleisië is een profiel gemaakt van ouderen zonder pensioen. In Vietnam wordt in voorlichtingsbijeenkomsten nu gepleit voor een algemene pensioenleeftijd en een strategie en werkplan voor SP.

Thailand

Er is een nationale workshop georganiseerd in samenwerking met EPRI. Bij een regionaal seminar was een delegatie

van de Thaise regering aanwezig en dit heeft geleid tot een verklaring om het SP programma uit te breiden.

Nepal and India Research on Social Pensions

In zowel Nepal als India zijn er workshops op nationaal niveau gehouden met partners van HAI in de gemeenschap onderzoek te doen om het effect van de pensioenregelingen te onderzoeken. Deze rapporten laten de positieve impact zien en worden in Nepal en India gebruikt om pensioensystemen verder te onderzoeken en uit te breiden.

Social Transfer Course – Chiang Mai

In samenwerking met het EPRI van Zuid-Afrika heeft HAI een cursus Designing and Implementing Social Transfer Programmes georganiseerd in Thailand. Deze was gericht op zowel beleidsmakers als medewerkers van NGO's. Er waren participanten uit Bangladesh, China, Indonesië, Pakistan, Sri Lanka, Thailand en Vietnam, Zambia, Sierra Leone, Zuid-Afrika, Kirgizstan, GB en Bolivia aanwezig. Deze cursus heeft interesse voor SP gewekt in de gehele regio en vraag naar verdere trainingen in 2009.

Latijns-Amerika

Peru

Er zijn lobby werkzaamheden verricht in samenwerking met parlementariërs, zeer belangrijke agentschappen, journalisten en adviseurs. Er is veel publiciteit gegenereerd en er hebben veel debatten plaatsgevonden over de behoefte van een SP. De banden met de nationale overheid zijn versterkt en worden in 2009 verder uitgebreid.

Bolivia

Er zijn workshops gehouden om te onderzoeken hoe het pensioensysteem verbeterd kon worden. Tevens is er een invloedrijke coalitie van maatschappelijke organisaties ontstaan om SP op de agenda te houden.

Colombia

Er zijn trainingen gegeven aan ouderen van de Asociación Tiempos De Colombia om hun capaciteit met betrekking tot onderzoek doen en campagne voeren op het gebied van SP uit te breiden.

Paraguay

HAI heeft bijgedragen aan een wetsvoorstel voor SP. Deze is nog in behandeling in de Senaat. Met het Ministerie van Maatschappelijk welzijn en Volksgezondheid is er een werkschema opgesteld. Dit schema omvat opleiding voor oudere mensen, een nationale vergadering van oudere mensen, en workshops met opinieleiders en leden van het Parlement.

Ecuador

Samen met partner Participación Sociale para el Desarrollo Sociale Humano – PASODEHU heeft HAI trainingen gegeven om de stem en participatie van ouderen te bevorderen. Het Ministerie van Economische en Sociale Zaken heeft een overeenkomst ondertekend om met HAI aan de ontwikkeling van een pensioenregeling te werken. De technische werkzaamheden zullen verder vertaald worden naar een adviserende raad op het gebied van ouderen en SP beleid.

Projectondersteuning:

€ 176.000

Bewustwording

Introductie

WorldGranny heeft in 2008 verschillende activiteiten ondernomen om aandacht te vragen voor ouderen in ontwikkelingslanden en het aantrekken van sponsors en donoren. Zo heeft WorldGranny in het na-jaar het 'WorldGranny Festival' georganiseerd waarin een aantal activiteiten zijn ondernomen: het aanbieden van een petitie, het presenteren van een kinderboekje, het houden van een seminar over risicomanagement en een groot cultureel festival. Daarnaast heeft WorldGranny op verschillende festivals de actie 'Kiss4Granny' gehouden.

WorldGranny Festival

Seminar Risico Management en Micro Pensioenen

Op 30 september organiseerde WorldGranny het Seminar Risico Management en Micro Pensioenen in het Koninklijk Instituut voor de Tropen in Amsterdam. Tijdens deze seminar stonden financiële risico's met betrekking tot gezondheid, leven, werk en oude dag centraal, zowel voor individuele huishoudens, als voor kleine ondernemers en werknemers in de informele sector. Verzekeringen en pensioenen dragen bij aan de behoefte van productdiversificatie in de micro-financieringssector. Er werd aandacht besteed aan risicomanagement in ontwikkelingslanden, microverzekeringsproducten, micropensioen-systemen, regulatie van de overheid en de rol van internationale donorlanden in de ontwikkeling van nieuwe microfinancieringsproducten.

Caroline van Dullemen, directeur van WorldGranny, benadrukte dat met de overstromingen in Nepal het belang van risicomanagement in dergelijke regio's overduidelijk is. Het belang van spaarsystemen voor arme mensen is onlangs ook door Prinses Máxima aangekaart bij de VN in New York tijdens een paneldiscussie over microfinanciering. Violeta Ciurel, regional CEO Greenfields Insurance Operations for Central Europe bij de ING (vmg directeur Global Pensions), gaf een presentatie over risicomanagement in opkomende markten. Ze noemde vier soorten risicomanagement; compliance, financial, operational en strategic. Vervolgens gaf ze de verschillen tussen risico's en risicomanagement in ontwikkelde markten en opkomende markten. De lokale markt goed kennen is van groot belang. Volgens Ciurel draait pensioen om vertrouwen. De toegevoegde waarde van bedrijven in de ontwikkeling van pensioenmarkten is dat ze door middel van competitie bijdragen aan innovatie, efficiëntie en vertrouwen. Toon Bullens, manager Coöperatieve Verzekeringen & Innovatie bij Eureko/ Achmea, voorzitter FOV (Federatie Onderlinge Verzekeringen) en secretaris MIAN (Micro Insurance Association Netherlands) begon zijn presentatie met foto's van de introductie van een droogteverzekering in Ethiopië. Volgens Bullens is het niet altijd evident om voor het definiëren van de wenselijkheid van financiële diensten uitsluitend de behoeften van de doelgroep als vertrekpunt te nemen. Het is minstens zo relevant om de maatschappelijke context en het gewenste macro-economische effect van die diensten in

aanmerking te nemen.

Bij de introductie van levensverzekeringen met een spaarkarakter, zoals pensioenen, moet overwogen worden voor welke doeleinden het 'spartegoed' funding kan zijn en hoe de terugbetaling kan worden gewaarborgd. Juist voor financiële diensten geldt dat die geïntegreerd beschikbaar moeten zijn om mensen in achterstandsituaties in staat te stellen zichzelf uit hun positie te ontworstelen. Het gaat dus niet alleen om kredieten, verzekeringen of spaarmogelijkheden, maar om een volledig aanbod.

Josien de Klerk, program officer bij WorldGranny, sprak door middel van een live verbinding met Ramesh Arunachalam, consultant bij de Microfinance Consulting Group India, over pensioenvoorzieningen in India, microfinanciering en micropensioenen, risicomanagement en regulatie van de overheid. Arunachalam benadrukte dat de expertise die aanwezig is in het Pension & Development Netwerk ingezet kan worden voor de ontwikkeling van micropensioenen in India. Vooral met betrekking tot regulatie valt er nog veel te verbeteren in India. Hierna volgde een discussie waarbij er door middel van een discussiepanel dieper werd ingegaan op microkredieten en -pensioenen.

De discussie begon met een vraag over de kredietcrisis en de gevolgen voor de microfinancieringssector. Het aanbod van leningen voor microkredieten van Nederlandse banken, bedrijven en donororganisaties is groot. Steeds meer arme mensen in ontwikkelingslanden krijgen toegang tot microkrediet.

Ondanks dat de behoefte aan spaarsystemen voor arme mensen in ontwikkelingslanden groter is dan de behoefte aan krediet, hebben veel minder mensen hier toegang toe. Voor spaarsystemen moet veel meer aandacht komen in de microfinanciering.

Op de avond van het Seminar over Micro Pensioenen en Risico Management is Caroline van Dullemen door BNN geïnterviewd over micropensioenen in het programma BNN today op Radio 1.

Ton van Welie, CEO Ortec Finance, Otto Veldt, directeur Syntrus Achmea Vermogensbeheer, Els Boerhof, partner Goodwell Investments, Alwin Oerlemans, adjunct directeur Institutional Clients Cordares/APG Groep en Frank Gosselink, director risk management FMO, vormden het panel. De paneldiscussie werd voorgezeten door Caroline van Dullemen.

WorldGranny Festival Theater Tilburg

Op 5 november vond het WorldGranny Festival plaats in Theater Tilburg. Het festival werd geopend door de burgemeester van Tilburg, Ruud Vreeman. Het uitverkochte festival werd gepresenteerd door Gerda Havertong, ambassadrice van WorldGranny, en werd afgesloten met een spetterend concert van Mirjam Makebe. Deze artieste staat symbool voor de kracht van grannies. Ook haar politieke stellingnamen tegen de apartheid is voor velen een inspiratiebron geweest. Het gehele publiek was razend enthousiast. Verdrietig was het bericht dat deze bijzondere vrouw aan een hartstilstand is overleden, na afloop van een concert in Italië.

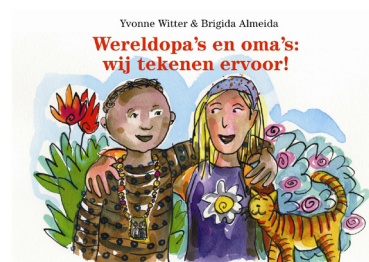

Miriam Makebe

De missie van het WorldGranny festival was om kracht, vitaliteit en culturele ervaring van senioren te relateren aan bewustwording van - en solidariteit met - grootouders en hun kleinkinderen in moeilijke omstandigheden in ontwikkelingslanden.

SuperGrannies Spel

Het SuperGrannies spel is in samenwerking met MAD media uit Groningen ontwikkeld. In het spel is informatie opgenomen over de situatie in ontwikkelingslanden. Zo moeten ouderen uit Azië, Afrika en Zuid-Amerika onder meer 'strijden' tegen het gevaar van aids. De winnaar van de fonkelnieuwe omafiets is Patrick Stam uit Almelo. De prijs werd ter beschikking gesteld door Praxis.

Prentenboekje Wereldopa's en oma's

Op 1 oktober is het kinderboekje "Wereldopa's en oma's: wij tekenen ervoor!" van WorldGranny

verschenen. Met het uitgeven van dit boekje wil de schrijfster, Yvonne Winter, aandacht vragen voor de positie van ouderen in ontwikkelingslanden.

De opbrengst komt geheel ten goede van WorldGranny. Dit kleurige boekje benadrukt dat ouderen midden in de maatschappij staan en een bijdrage leveren aan het welzijn van kinderen, zowel in het westen als in ontwikkelingslanden.

Age Demands Action 2008

Age Demands Action is een actie georganiseerd door Help Age International in 50 landen. Deze dag wordt georganiseerd rondom 1 oktober, de Internationale Dag van de Ouderen.

De ouderenbonden ANBO, PCOB en Unie KBO en de NGO's WorldGranny en Cordaid maakten ten behoeve van de Age Demands Action onderdeel uit van dit internationale netwerk.

Activiteiten

De ondernomen activiteiten om aandacht te vragen voor social pensions en cash transfers in ontwikkelingslanden en op te roepen tot solidariteit met ouderen wereldwijd zijn:

- Artikel in de ledenbladen van de ouderenbonden (1 miljoen lezers)
- Nieuwe samenwerkingsverbanden met Nederlandse NGO's die internationaal georiënteerd zijn
- Aandacht gevraagd voor social pensions en cash transfers in ontwikkelingslanden
- Free publicity vanuit lokale, regionale en landelijke media
- Petitie aangeboden aan Paul Bekkers (AIDS-ambassadeur en directeur van DSI)

Petitie

Op 3 november overhandigden Cordaid, ANBO voor 50-plussers, Unie KBO en WorldGranny gezamenlijk de petitie 'Samen in actie voor pensioen wereldwijd' aan Paul Bekkers, directeur Directie Sociale en Institutionele Ontwikkeling (DSI).

Dit had als doel aandacht te verkrijgen van de overheid voor belang van (sociale) pensioenen in ontwikkelingslanden evenals op het nemen van concrete beleidsmaatregelen, die de invoering van (sociale) pensioenvoorzieningen in ontwikkelingslanden stimuleren.

Fondsenwerving

Droomreis Taco en Brenda

Taco en Brenda hebben hun droomreis gerealiseerd en zijn voor een jaar door Afrika getrokken. Tijdens hun reis door Afrika hebben ze veel van het land ontvangen: mooie indrukken, gastvrijheid van de bevolking, veel natuurschoon en wilde dieren. Zij wilden daarom graag iets voor Afrika terug doen door een goed doel te koppelen aan hun avontuur. Zij dragen WorldGranny een warm hart toe en hebben tijdens hun reis een aantal projecten van WorldGranny bezocht in Ethiopië, Uganda en Tanzania en er verslag over gedaan. Tevens hebben ze met een 'spaarpottenactie' € 5.000 opgehaald. Dit bedrag gaat naar het project van Voluntas Dei Institute in Ethiopië.

Projectbezoek Taco en Brenda in Ethiopië

Curry Contest

WorldGranny organiseerde op 31 oktober een curry contest voor leerlingen van de middelbare school 'De Rooi Pannen' in Breda.

De leerling die volgens de jury de lekkerste curry maakte won een cursus gastronomie van WorldGranny ambassadeur Joop Braakhekke en een avond dineren in zijn restaurant 'Le Garage'. De jury bestond uit Joop Braakhekke, Gerda Havertong, Quintis Ristie en Jerry Blekkenhorst. De opbrengst was € 2.750.

Kiss4Granny

In 2008 is WorldGranny actief geweest tijdens verschillende festivals. Tijdens deze evenementen werd de actie 'Kiss4Granny' gehouden met als doel aandacht te vragen voor de onderwerpen van WorldGranny, inkomsten te genereren en nieuwe donateurs te werven.

Kiss4Granny

Festivals

WorldGranny was vertegenwoordigd op de volgende festivals:

Bevrijdingsfestival 5 mei 2008 te Amsterdam
Wereldfeest 29 juni 2008 te Utrecht

Haringproeverij

Op 4 juni vond de jaarlijkse haringparty van partycentrum de Zandstuve plaats in Den Ham. Dit besloten evenement stond dit jaar geheel in het teken van WorldGranny. Tijdens de haringparty werd bijna € 2.000 opgehaald voor de ouderen in ontwikkelingslanden.

Heart for Granny

Restaurant Puyk heeft met de Heart for Granny Valentijnsdag € 630 opgehaald en met een inzamelingsactie € 885 Dit geld is bestemd voor het project in Ethiopië.

Vastenactie

Missiehuis Vrijland heeft tijdens een vastenactie € 1.550 opgehaald. Dit geld is bestemd voor het project in Uganda.

Birma actie

In samenwerking met ANBO heeft Worldgranny actief fondsen geworven en dit heeft ruim € 5.000 opgeleverd voor de ouderen in Birma die getroffen zijn door de overstroming. Dit bedrag is naar de lokale organisatie YMCA gegaan. Deze organisatie heeft met man en macht gewerkt om water, voedsel en dekens uit te delen aan 10.000 huishoudens waarin ouderen, zwangere vrouwen, kinderen en zieken leven.

WorldGranny in de media

WorldGranny heeft in 2008 aandacht gekregen in de volgende media:

Televisie

Nominatie Omroep Max Goede Doelen Award
2008 ABO-Max eindstand: 3e

Documentaire Omroep Max: Ikamva Labantu,
23 nov en 12 dec uitzendingen

'Het derde Testament': CvD, NCRV, 3 oktober

Radio

BNN Today radio 1: WorldGranny over
Micropensioenen 30 september 2008

Radio Reest en Vecht: interview op 18
november

NPS radio: rapportage concert Miriam
Makeba

Radio 1: interview Caroline van Dullemen m.b.t
overlijden Miriam Makeba

Internet

HelpAge

You Tube filmpjes: 800 views

Het fragment uit de de video: "Old Age
Pensions in Lesotho" heeft een "honor"
gekregen van Youtube. In het stukje vertelt
David Groome over het "Social Pension
System" in Lesotho. Het fragment is 573 keer
bekeken in twee dagen en was daarmee, op
dat moment, de op acht na best bekeken
non-profit video op Youtube in Engeland.

Kinderdesign actie op de website

Kinderen konden hun zelfgemaakte tekening
van hun opa of oma opsturen. Hiermee konden
zij een halfjarig abonnement op Kidsweek win-
nen.

Boeken

Kinderboekje van Yvonne Winter 'Wereldopa's
en oma's, wij tekenen ervoor' is gepubliceerd.

Kranten/tijdschriften

Kennemer Zuid, gemeente Bloemendaal

Groot artikel (dubbele pagina) (oplage: 30.000)

Almelo's weekblad

Publiciteit na uitreiking Granny fiets (oplage:
32.000)

Metro 1 minuut

(oplage 539.000)

NRC handelsblad op 15-06

Column Heleen Mees (oplage 232.000)

Eigen Tijd, blad van PGGM

(oplage 1,2 miljoen)

Conquestor (financieel blad)

Poster in blad (oplage 9.000)

Bloemendaal Weekblad

Info m.b.t. Laos project (oplage: 30.900)

Scholengemeenschap Maarssen

Nieuwsbrief (oplage: 1700)

Nieuwsbode de Heuvelrug

Afrika middag de Schermerij onderdeel van
Quarijn. (oplage: 19.830)

Trouw

Artikel m.b.t. overlijden Miriam Makeba

(oplage: 4 442 522)

Advertenties NRC (oplage: 232.000)

en Volkskrant (oplage 279.883)

3 x m.b.t. concert, gereduceerd tarief

MVO-special

Achmea Pensioenen artikel (oplage: 1.100)

Spits

(oplage: +/- 447.000)

ABP Wereld

(oplage: 23.000)

Nestor

(oplage: 1025)

Organisatie

Bestuur

Voorzitter

Prof. Dr. Pauline Meurs

Hoogleraar Gezondheidsmanagement Erasmus Universiteit Rotterdam;
Vml. lid Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid; Senator Eerste Kamer voor de PvdA

Penningmeester

Erna Wegman

Hoofd Planning & Control van het Koninklijk Instituut voor de Tropen (KIT)

Secretaris

drs. Remco Hoeffnagel

Zorginkoper Achmea verzekeringen

Alg. bestuurslid

drs. Fineke van der Veen

Vml. Senior Beleidsmedewerker Ministerie van Buitenlandse Zaken

Jeanette van de Ingh-van Wijk

Vml. algemeen directeur Glasgroep Spliet & De Waal Buchsbaum, Zakenvrouw van het Jaar 2003

drs. Yvonne Witter

Gerontologe, Adviseur Aedes-Actiz
Kenniscentrum Wonen- Zorg

Raad Van Advies

Adviseurs

drs. Eegje Schoo

Vml. minister van Ontwikkelingssamenwerking en ambassadeur te India

prof. dr. Paul Schnabel

Directeur Sociaal Cultureel Planbureau

drs. Maria Henneman

Media-communicatiespecialist; vml. hoofdredacteur Netwerk

drs. Frans van Loon

Vml. Directeur ING Emerging Markets; vml. vz. Foster Parents Plan International

Prof. dr. Jan Kune

Hoogleraar pensioenwetenschappen aan de Universiteit van Amsterdam en verbonden aan het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP)

Erik van Laar

Vice-voorzitter van Nederlands Centrum van Directeuren en Commissarissen (NCD)

Jenneke van Pijpen

Vice voorzitter ABVA KABO, lid Raad van Bestuur PGGM

Ambassadeurs

Gerda Havertong

Actrice

Ilona Hofstra

Programmamaker en media-trainer

Else Marie van den Eerenbeemt

Familie Psycholoog

Joop Braakhkke

TV-kok, mediapersoonlijkheid

Staf

Directeur

drs. Caroline van Dullemen

Vml. secretaris Nationale Adviesraad
Ontwikkelingssamenwerking (NAR),
directeur Wetenschappelijk Bureau GroenLinks

Externe Betrekkingen

drs. Solveigh Balogh-van Woensel
Cultureel Antropoloog

Pensioen en ontwikkeling

drs. Jansje van Middendorp
Ontwikkelingskundige

Zorg

drs. Josien de Klerk
Medisch Antropoloog

Vrijwilligers

Marinka Wildeman
Student Neuroscience & Cognition

Rosalie van der Wel

Fiscaal jurist, werkzaam bij van der Mark

Aziza R. Ghulam

Public Health specialist

Medewerkers

In 2008 heeft WorldGranny 5 betaalde medewerkers. Josien de Klerk en Jerry Blekkenhorst zijn in dienst getreden. WorldGranny heeft aan 4 stagiaires een stage of afstudeerplaats kunnen aanbieden.

Lensink en Van Berkel heeft bijna een jaar gratis PR en communicatieadvies aan WorldGranny gegeven.

Ook heeft WorldGranny kunnen bouwen op vrijwilligers die verschillende taken hebben uitgevoerd. Van promotieactiviteiten tot aan het bijhouden van de boekhouding.

Annex

Transparantie

In het kader van een toenemende transparantie is WorldGranny in 2008 begonnen met het toekennen van CRS codes aan haar projecten. Directe aanleiding was een project van het CIDIN, het Centre for International Development Issues in Nijmegen, die de uitgaven van Nederlandse NGO's in kaart brengt. WorldGranny is één van 77 NGO's die haar financiële gegevens publiceert in een online database.

In deze database is het mogelijk om op thema en op regio te kijken wat een organisatie besteedt, en welke andere NGO's in Nederland zich met eenzelfde thematiek bezighouden. Ieder project wordt geclassificeerd met behulp van de zogenaamde CRS codes (creditor reporting system) van de OECD (Organisation for Economic Cooperation and Development).

<http://www.ngo-database.nl/>

Deze codes worden algemeen gebruikt bij het analyseren van bestedingen in ontwikkelingssamenwerking. WorldGranny classificeert vervolgens de jaarlijkse uitgaven van onze partnerorganisaties in Afrika, Latijns-Amerika en Azië. Door deze standaardisatie wordt het steeds beter mogelijk om organisaties met elkaar te vergelijken en om inzicht te geven waaraan het geld van donateurs wordt besteed.

Inkomen & Pensioen

Ethiopie	160, 520, 920
Tanzania	122, 130, 920
Vietnam	130, 151, 160, 920

Zorg, Familie & Welzijn

Zambia	112, 122, 160, 920
Zuid-Afrika	122, 160, 920
Uganda	112, 122, 160, 240, 920
Sudan	730, 920
Laos	140, 151
Sri Lanka I	122, 160, 520, 920
Sri Lanka II	112, 122, 151, 160, 520, 920
Peru	122, 160, 920

Rechten / Social Protection

Bolivia	151, 240, 920
Jamaica	151, 220, 920
Bangladesh	151, 220, 920
Nepal	151, 220, 920
Malawi	151, 920

Betekenis Codes:

112	Basic Education
122	Basic Health
130	Population Policies/Programs & Reproductive Health
151	Government & Civil Society, general
160	Other Social Infrastructure & Service
220	Communications
240	Banking & Financial Services
520	Development Food Aid/Food Aid Security
730	Reconstruction Relief & Rehabilitation
920	Support to NGO

